ראשי גבעולין ויזה אביי אמר אפילו תימא ר"ע [א]דעביד עבודה כוליה יומא ולפניא מדו עליה וטביל ועביד הערב השמש: ומקטיר את הקטורת ומטיב את הנרות: אלמא קטורת ברישא והדר נרות ורמינהו [ב]מי שזכה בדישון מזבח הפנימי ומי שזכה במנורה ומי שזכה בקטורת אמר רב הונא מאן תנא תמיד רבי שמעון איש המצפה הוא והא איפכא שמעינן ליה דתנן [ג]בא לו לקרן מזרחית צפונית (א) [א]נותן מזרחה צפונה מערבית דרומית נותן מערבה דרומה ותני עלה רבי שמעון איש המצפה משנה בתמיד מזרחית צפונית נותן מזרחה צפונה מערבית דרומית נותן מערבה ואחר כך נותן דרומה אלא אמר ר' יוחנן מאן תנא סדר יומא רבי שמעון איש המצפה הוא ורמי סדר יומא אסדר יומא [ד]דתנן [ב]פיים השני מי שוחט מי זורק מי מדשן מזבח הפנימי ומי מדשן את המנורה ומי מעלה אברים לכבש פיים השלישי חדשים לקטורת בואו והפיסו אמר אביי לא קשיא כאן בהטבת שתי נרות כאן בהטבת חמש נרות למימרא דבקטורת מפסיק להו והא [ה]אביי [ג]מסדר מערכה משמיה דגמרא בדם[ז] התמיד מפסיק להו אמרי לא קשיא ההיא לאבא שאול הא לרבנן דתניא לא ייטיב את הנרות ואח"כ יקטיר אלא [ד]יקטיר ואחר כך ייטיב (ב) אבא שאול אומר מטיב ואחר כך מקטיר מאי טעמא דאבא שאול דכתיב [ו]בבקר בבקר בהיטיבו את הנרות והדר יקטירנה ורבנן מאי קאמר רחמנא

בעידן

ורמינהו מי שזכה בדישון מזבח הפנימי ומי שזכה במנורה וכו'. לא הוה צריך לאתויי מי שזכה בדישון הפנימי אלא מי שזכה במנורה וקטורת כי היכי דלא מייתי הכא מי שזכה לתרום מזבח החיצון ומי שזכה באברים דקתני התם אלא נקט חדא דלעיל מיניה דהיינו דישון מזבח הפנימי שנשנית בסמוך להם לאשמועינן דמי שזכה במנורה ובקטורת דבבקר איירי דדישון מזבח הפנימי אינו אלא בבקר ומתני' דהכא נמי בבקר איירי והכי נמי הוה מצי לאקשויי דבמתני' קתני זריקת דם תמיד ברישא ובמס' תמיד (דף ל:) קתני ברישא מי שזכה בדישון מזבח הפנימי והדר מי שזכה במנורה והדר קתני שחיטת התמיד וקבלת דמו וזריקתו והדר העלאת אברים לכבש והדר קטורת והדר הקטרת אברים והעלאתן מכבש למזבח וכי משני רבי שמעון איש המצפה היא אז הכל מתורץ ומנרות דקתני התם ברישא פריך: **מאן** תנא תמיד רבי שמעון איש המצפה היא. רב הונא קיבל דר"ש איש המצפה ורבנן פליגי בסדר העבודה אבל לא ידע היכי סבירא ליה(ו): **אמר** אביי לא קשיא כאן בהטבת שתי נרות כו'. מדלא קאמר אלא אמר אביי מכלל דלא הדר ביה מפירכא דשנינן ארומיא דמתניתין אההיא דתמיד וקשיא לן אמאי לא משני נמי הכי דמתניתין דהכא בשתי נרות ומתניתין דתמיד בחמש נרות ונראה לי דאפילו אי הוי משני הכי אכתי פליגא אמתניתין דהתם זריקת דם התמיד בתר דישון מזבח הפנימי והמנורה והכא קתני זריקה ברישא להכי צריך לאוקמי כתנאי והא דלא קתני במתניתין נמי הטבה דמקמי הקטורת י"ל דלא קא חשיב אלא הטבת שתי נרות שהן גמר העבודה והטבת חמש נרות לא היה עושה כה"ג כדאמר בסמוך אורויי בעלמא קא מורי: **ההיא** לאבא שאול וכו'. לעיל כי קאמר מאן תנא יומא רבי שמעון איש המצפה היא הוה מצי למימר מאן תנא תמיד אבא שאול היא דפליג אמתניתין דיומא ומתניתין דיומא כרבנן דפליגי עליה וי"ל דניחא ליה לומר להזכיר שם התנא דמתניתין דהיינו רבי שמעון איש המצפה ועוד משום דאשכחן ליה בהדיא דאתא לאיפלוגי אמתניתין דתמיד דקאמר רבי שמעון איש המצפה משנה בתמיד:

בעידן

שיטביל ראשי גבעולין ויזה. כלומר כדי שיטבילם בהן טבילה שיהא בה להתיז ממנה: (ג) **כל מי שוכה כו'.** שלש משניות הן בסדר התמיד סדורות זו אחר זו כסדר (ד) עבודתו מי שוכה לפיים בדישון מזבח הפנימי נוטל את וכו' וכשסיים סדר מעשה הדישון נקט בתריה מי שוכה במנורה נוטל את הטני כו' ומפרש מעשה הטבת נרות וחוזר ושונה מי שוכה בקטורת ומפרש הלכותיו אלמא כך סידרן: **מאן תנא תמיד רבי שמעון איש המצפה הוא.** דשמעינן ליה בברייתא דאיירי בהלכות סדר התמיד: **והא איפכא שמעינן ליה.** (ה) דבכל פלוגתייהו הוא דשמעינן ליה דפליג אסתמיה דמסכת תמיד ולא מיתוקמי סתמיה דתמיד כוותיה: **דתנן.** במסכת תמיד בא לו כהן הזורק את הדם לקרן מזרחית צפונית של מזבח נותן מתנה ראשונה מזרחה לפונה מתנה אחת כמין גאם יונית ניכרת למזרח ולצפון ומשם מקיף והולך ובא לו לקרן מערבית דרומית ונותן מערבה דרומה שהעולה טעונה שתי מתנות שהן ארבע בשתי קרנות זו כנגד אלכסונה של זו כדי שיהא מן הדם בארבע רוחות המזבח כארבע מתנות ולקמיה (טו:) מפרש מאי שנא הני תרתי קרנות: **ותני עלה ר' שמעון איש המצפה משנה בתמיד.** במתן דם התמיד ממתן דמי כל שאר עולות לתת ממנו מתנה ראשונה אחת שהיא שתים כמו שאמרנו כמין גאם יונית ובשניה שתים שהן שתים להפסיקה ולתת מערבה תחילה ואח"כ דרומה כדרך ביאתו שהוא מקיף ובא מן המערב לדרום וכשמגיע לקרן נותן שתי מתנות בפיסוק וטעמא מפרש לקמיה (שם ע"א): **מאן תנא סדר יומא.** מאן תנא לסדר תמיד דהך מס' דמיירי בסדר יום הכפורים דפליג אמשניות דסדר התמיד רבי שמעון איש המצפה הוא דשמעינן ליה דפליג אסתמיה דתמיד: **פיים השני.** בפירקין לקמן (כה.) איירי בסדר ארבע פייסות שהיו שם בכל יום וקתני באסיפת קיבוץ פיים שני היו מפייסין שלש עשרה עבודות: **מי שוחט ומי זורק.** את דמו ומי מדשן מזבח הפנימי ומי מעלה אברי תמיד לכבש וסודרן אותן עליו ואחר כך מעלן משם למזבח משום ברוב עם הדרת מלך ומונה והולך שלש עשרה ומתפרדין וחוזרין ואספין לאחר שעה ומכריזין לפיים שלישי כלומר באסיפה שלישית ולקמן (דף כד:) מפרש למה מתפרדין וחוזרין ואספין כדי שתהא הרגש קול בעזרה שנאמר (תהלים נה) בבית אלהים נהלך ברגש: **חדשים.** כהנים שלא הקטירו קטרת מימיהם יתקבצו כולן לכאן לגורל הקטורת אבל לא ישנים דאמר לקמן (דף כו.) מעולם לא שנה בה אדם לפי שהיתה מעשרת שנאמר ישימו קטורה באפך (דברים לג) וכתיב בתריה ברך ה' חילו. מ"מ שמעינן מינה הטבת הנרות קודמת לקטורת: **כאן בהטבת שתי נרות וכו'.** לקמן בפ' שלישי (דף לג.) אמרינן שמפסיק בהטבת הנרות משהטיב חמש פוסק וממתין עד שנעשה עבודה אחרת בנתים וחוזר ומטיב שתים ופליגי אבא שאול ורבנן איכא למאן דאמר בקטורת מפסיק להו ואיכא למ"ד בשחיטת התמיד וזריקת דמו מפסיק להו ולקמן (שם:) מפרש טעמא דהפסקה ותנא דידן סבירא ליה בקטורת מפסיק להו הלכך הא דקתני קטרת ברישא בהטבת שתי נרות קאמר והא דתנן הטבה ברישא בהטבת חמש לראשונות קאמר: **והא אביי.** לקמן בפ' שלישי (שם.) מסדר בגירסי דסדר מערכה עבודת כל יום ויום: **משמיה דגמרא.** דבר מקובל מכל בני הישיבה שקיבלו מרבותיהם: **לא ייטיב.** שבעתן ואחר כך יקטיר אלא יקטיר באמצע ואח"כ יגמור הטבת שתים. והא ליכא למימר יקטיר תחלה ואח"כ יתחיל להיטיב קאמרי רבנן דהא קיי"ל דבעי הפסקה וכל עבודות סדורות זו אחר זו על פי הכתובים לקמן במילתא דאביי ואי אפשר להקטיר עד לאחר זריקת דם התמיד ואי אמרת קטורת קודמת להטבת הנרות אין לך עוד עבודה להפסיקן בה: **אבא שאול אומר מטיב.** את כולם קודם להקטורת והפסקה בדם התמיד:

מערב

עין משפט
נר מצוה

נג א מיי' פ"ה מהלכות מעשה הקרבנות הלכה י' ופ"ג מהלכות תמידין הלכה י':

נד ב מיי' פ"ד מהל' תמידין הלכה ו': [טור א"ח סימן מח וב"י שם]:

נה ד מיי' שם פ"ו הלכה ד:

◆

רבינו חננאל

אביי אמר אפילו תימא ר"ע דעביד עבודה כוליה יומא ולפניא מדו עליה טביל ונמצא טהור] לכל עבודה. וכן עושין לו כל שבעת הימים. ומקטיר את הקטורת ומטיב את הנרות ורמיני והתנן בתמיד (פרק ו') פ"ג] מי שזכה בדישון ומי שזכה במנורה ואחר כך מי שזכה בקטורת. א"ר יוחנן מאן תנא סדר יומא שמעון איש המצפה דמשנה תמיד, כלומר חולק על התנא ששנה מסכת תמיד. ורמי סדר יומא אסדר יומא, בכאן שנינו קטרת ואחר כך נירות. ובפרק שלאחריו שנינו הנירות פייס השני והקטרת פייס השלישי, הנה נירות ואחר כך קטרת. ופריק אביי הא מתני' דמקדים קטרת לנרות בהטבת שתי נרות ואידך מתניתין מקדים] הנירות לקטורה הטבת (ב') [ה'] נרות. למימרא דבקטרת מפסיק נרות ומקטיר וחוזר מטיב ב' נירות. והא אביי סדר מערכה, כלומר חשב סדר עבודות גמרא דהביאו לו את תמיד ובדם התמיד מפסיק להו. אמרי לרבנן קטרת מפסיק להו, לאבא שאול בדם התמיד מפסיק להו, ואביי אליבא דאבא שאול דתניא לא ייטיב אחר כך יקטיר אלא יקטיר אחר כך ייטיב. פי' לא יטיב הכל ואחר כך יקטיר לא יקטיר ואחר כך שלים ההטבה. אבא שאול ומר מטיב ואחר כך קטיר. כלומר מפסיקין ם התמיד ומשלים בת כל הנירות ואחר כך קטיר. מאי טעמא דאבא אול דכתיב בבקר וגו'. דבריו פשוטין הן.

◆

תוס' ישנים

נגדים כמו שכתוב בו נפירוש טנוע קים לן דלא בעי ליכוס בגדים כמו שמינו בהדיא במסכת כלים וי"ל א"א למרך מאי מוה נגע והלפין מוכיח בן דלא דאמר כמוה כתיב ליכוס בגדים בנגע לא כתיב ועוד דמשמע דקאמר ועוד על זה שהקשה הא כתיב מוה כל כתיב נגע ועוד דאפילו

מסורת הש"ס

א) [לקמן יט.], ב) תמיד ל: [פ"ג מ"ו], ג) ב"ז שם [פ"ד משנה א], ד) לקמן כה. תמיד ל. [פ"ג מ"א], ה) לקמן לג., ו) [בפ"א: יבדס], ז) [וע"ע תוס' עירובין עט. ד"ה מאן תנא],

◆

תורה אור השלם

1. וְהִקְטִיר עָלָיו אַהֲרֹן קְטֹרֶת סַמִּים בַּבֹּקֶר בַּבֹּקֶר בְּהֵיטִיבוֹ אֶת הַנֵּרֹת יַקְטִירֶנָּה: שמות ל ז

◆

הגהות הב"ח

(א) גמ' ונותן מזרחה כו' ונותן מערבה וכו': (ב) שם תנא שאול אומר. נ"ב ע"ל דף ל"ג: (ג) רש"י ד"ה מי שוכה כל"ל ותיבת כל נמחק: (ד) בא"ד כסדר עבודתן מי שוכה לפיים בדישון מזבח הפנימי ונכנס ונטל את הטני וכו' מי שוכה במנורה נכנס וכו' ומפרש מעשה כל"ל ותיבת נוטל את הטני נמחק: (ה) שם ד"ה והא איפכא שמעינן לי' לתנא דאיירי בפלוגתייהו דשמעינן ליה דפליג כל"ל:

◆

מוסף רש"י

ראשי גבעולין. של אזוב ולא שיפפוק בקנוח (נדה ס.). מי שוחט. את התמיד (לקמן כה.). חדשים לקטורת. כן היו מכריזין קול בעזרה (לקמן כו.). אביי מסדר מערכה. מנה סדר עבודות של כל יום ויום, משמיה דגמרא. דכוליה ישיבה דרגא דגי מדרשא (לקמן לג.).

◆

תוס' ישנים (המשך)

הולכך למתוב נגע ומעתה אצטריך להעמידו בנוגע כיון דנוגע ואוכל בשניהם לא היה כתוב ליכוס וכנושא היה כתוב ועוד י"ל דכיון דנוגע לא היה כתוב בתורה לא היה מוקמינן ליה בנוגע אי לא כתוב נגע והא דלא כתוב ביה ליכוס בגדים לא הם לכתבו דממילא מיתוקם בנושא הכתוב בתורה אבל מזה למה כתיב בו ליכוס בגדים בתנם אי מוקמת ליה בנוגע להכי איצטר לכתוב בו ליכוס בגדים לאוכיח דמשמעי בנושא: מאן תנא תמיד רבי שמעון כו' והא שמעינן ליה איפכא. תימה דרב הונא מאי הוה סליק אדעתיה ואומר ה"ר אלחנן כי קן דרך התלמוד יכן תלינו בעירובין בריש פרק הלון (דף עט.) גבי מאן

תנא אלבלות ר' יוסי היא והיו יודעין דמיירי הני תנאי שהן מבילין בכך מילתא והיו סבורים שאמרו בע"א ממה שאמרו וכשנודעה הברייתא בבית המדרש הקשה על דבריהם ותירצו אמוראים אחרים איפכא: אביי אמר לא קשיא כאן בהטבת שתי נרות כו'. וא"ת אמאי לא משני אביי הכי על קושיא דתמיד מיומא דהכא דתמיד נרות ברישא בהטבת (שתי) [חמש] נרות וי"ל דבתמיד מוכח שאף הטבת שתי נרות שהיתה בסוף היתה קודם קטורת דתנן התם בסוף פרק שלישי מי שזכה בדישון מזבח הפנימי כו' מי שזכה בדישון המנורה נכנס ומצא שתי נרות מזרחיות דולקות מדשן את המזרחי ומניח את המערבי דולק [illegible]

לא היה כתיב נגע כלל מלינו שאין דינם שוה ונגע אינו לריך ליכוס בגדים [illegible]